

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5.50 mesečno.
četrtletno K 16.50.
Če si pride naročnik sam v upravništvo po list: Mesečno K 5.—. — Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 5. uri popoldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Proslava 1. maja.

Naše slovensko delavstvo je na narodni praznik 1. maja dokazalo, da se zaveda svojega poslanstva, dokazalo je, da hoče stati na demokratskem in narodnem stališču. Shod, ki ga je priredila jugoslovanska demokratska stranka, je bil nad vse dobro obiskan. Velika dvorana »Narodnega doma« je bila polna. Mnogo je bilo železničarjev. Shod je otvoril državni poslanec prof. Franjo Voglar, ki je v svojem govoru izvajal sledeče:

Jugoslovani in Jugoslovanke!
Bratje in sestre!

Prvič obhajamo danes 1. maj v neodvisni, prosti, lastni državi. Morje človeške krvi nam je prineslo to prostost. Strte so verige, zlomljeni so okovi, v katere nas je bil vklestil narodni sovražnik Nemec, a strti leži na tleh tudi kapitalistični sistem nemštva, ki je povzročil to strašno vojno.

Slovenski narod je bil iz dveh vzrokov suženj: Suženj je bil kot narod Nemcu, ki mu ni dovolil niti najmanjših narodnih pravic. Zasužnjen pa je bil tudi kot narod revežev nemškemu kapitalizmu, ki je izrabljal na nečuden način žilavo moč slovenskega človeka.

In prišla je vojna in prišel je polom in slovenski človek je stresel raz sebe obe verigi. Danes je Jugoslovan prost kot narod in obenem prost nemškega kapitala kot delavec, prost nemškega veleposestva. In kot prosti, enakopravni, samozavestni državljani obhajamo danes 1. maj — delavski praznik.

Lovski kralj.

(Konec.)

Vsi so bili dobre volje in se šalili zdaj z enim, zdaj z drugim. Vsakdo je vedel kaj povedati in s čim podražiti svojega sosedo? Pravo življenje in slavo pa se je razvilo šele, ko je družba zasedla dolge mize Jakove gostilne in se jela mastiti ter napajati z rujnim vinom. Slavje je bilo pred vsem namenjeno Matijčetu, katerega so neprestano pozdravljali kot novega tovariša in mu napivali k srečnemu začetku.

Matijče se je zahvaljeval ter obljubljal, da jim ostane zvest in da bo skušal postati prihodnje leto njihov kralj.

Do pozne noči so se zabavali in prepevali, naposled pa so jeli posiljavati.

Matijče poravnal račun, nato pa je v popolni pijanosti kolovratil proti domu. Zdaj si ni dal pokoja. Vedno je lazil s puško okrog in streljal na vsako živalico v gozdu, a zadeti ni mogel ničesar. Na skupnih lovih se mu je pač posrežilo, da je z logarjevo pomočjo spravil kakega zajca ob življenje, toda sam ni imel te sreče.

Ko se je približala pomlad in so se jeli oglašati idvji petelini, tedaj je Matijčeta pograbila taka strast, da bi najraje presedel dan in noč v gozdu ter čakal petelina. Na vsak način je hotel prvi imeti petelina in postati tako lovski kralj cele družbe.

Spomnite se malo nazaj, kakor se je obhajal v Avstriji ta dan! Na vseh oglih je strlela v zrak »Pickelhauba« in poleg nje bajonet in sabla. To je bila nemška svoboda in v taki prostosti so praznovali delavci v tej policijski državi 1. maj.

Kako pa je danes? Tudi danes vidimo vojake na ulici. A ti vojaki slavijo z nami 1. maj, ti vojaki nam stiskajo danes roke, ker so to kri naše krvi, ki se z nami vred veselijo svobodnega solnca.

Naš jugoslovanski delavec obhaja 1. maj danes s popolnoma drugačnimi občutki kakor delajo to mednarodni socialdemokrati. Danes, ko se je izrekla pri vseh narodih sveta socialna demokracija za svoj narod, danes se bratijo jugoslovanski socialisti z Nemci in skušajo z njimi skupaj kopati grob svobodni Jugoslaviji. Na svojih plakatih so zbrisali danes besedo »jugoslovanski«, danes so se javno in odkrito izrekli, da ne poznajo naroda. Narodnost jim je bila samo krinka, da bi premotili naše ljudi za svojo stranko. In ko so tega in onega vjeli, so pokazali pravo lice. Nič jih ni sram da se bratijo z našimi najhujšimi narodnimi nasprotniki, ki so leta 1914. naše ljudi na strašen in v svetovni zgodovini nezaslišan način preganjali, ki so takrat, ko so se vračali stotisoči nemških in madžarskih roparskih vojaških tolp preko našega Maribora, zavratno padli Jugoslaviji za vrat se svojim štrajkom, s katerim so vedno takrat grozili, ko je bil red in mir najbolj ogrožen. Mariborski socialni demokratje so v tistih za obstoj Jugoslavije najbolj nevarnih tednih pokazali, da so v resnici samo hujskajoči Nemci, hujši kakor nemški nacionalsci sami, da jim je program

»Ja, logar, zdaj je čas!« je sleherni dan nagovarjal Matijče logarja. »Zdaj je čas! Lovci že zasledujejo peteline in lahko me kdo prehitijo. Ali greva jutri? — Sam ga ne izsledim, a oba ga že bova. Toraj pojdiva.«

Pa pojdiva jutri zjutraj! — mu končno pritrdi logar. »Ob drugi uri zjutraj morate biti pri meni! Danes zvečer bom sam malo pogledal po hosti in jutri zjutraj Vas popeljem na taka mesta, da gotovo ustreliva vsaj enega, če ne več. Zanesite se name in pridite pravočasno! Prvi morate biti Vi, potem pridejo drugi!«

Matijče je bil ves srečen in komaj je pričakoval jutra, katerega postane lovski kralj.

Logar je proti večeru res šel v gozd ter toliko časa lazil po njem, da je izsledil petelina.

»Aha,« si je mislil, »tale je gotov! Ostalo bo na drevesu do jutra, ampak vprašanje je, če se mu bo mogoče z nerodnim Matijčedom približati? Skoraj gotovo ga bodeva le prepodila, a ne ustrelila. — Najbolje bo, ako ga jaz zdajle ubijem in mrtvega privežem na onole drevo in potera nama gotovo ne uide.«

Kar mu je padlo v glavo, to je storil. — Približal se je petelinu na gotovo razdaljo, pomeril nanj, sprožil in petelin je — padel.

»Živio lovski kralj!« je zagodrnjal logar. »Zdaj bo Matijče srečen!«

Pobral je krasnega petelina, zlezal z njim na pečino ter ga privezal na ukrivljeno vejo starega graba.

lastne socialistične stranke deveta briga, da jim je ta samo pretveza, da pod njo rešijo potaplajočo se ladjo nemškega nacionalizma. Jaz sem bil v tistih dneh živa priča tega njihovega laži-socializma in živa priča ste bili po večini tudi vi vsi.

In s temi najhujšimi sovražniki slovenskega imena se bratijo danes in zborujejo v bratski slogi in v dobrem razumevanju svojih nenarodnih ciljev naši jugoslovanski socialisti in njihovi voditelji. Že danes so zatajili tem Nemcem, tem rabljem človeštva naljubo svoj prejšnji pridevek »jugoslovanski«. In s temi našimi najhujšimi narodnimi sovražniki kuje danes temne naklepe član jugoslovanskega parlamenta Kristan. Zboruje in se pogovarja tam z ljudmi, ki so se javno izrekli za Nemško Avstrijo, ki so se najstrastneje borili za to, da bi ostal Maribor nemški.

Naša stranka, v koje imenu danes tukaj zborujemo, je v resnici demokratska ter zahteva za vsakogar popolno svobodo z ozirom na pripadnost k tej ali oni stranki. A nikdar ne bode trpela, da bi tujec, da bi najhujši nasprotnik in zatiralec jugoslovanov soodločeval pri usodi jugoslovanske domovine. Stranka pa, ki išče v svojem strankarskem boju zaradi lastne slabosti pri najstrupnejšem narodnem sovražniku zaslombe in zaveznikov, taka stranka ne bo dobila nikdar tal med jugoslovanskim narodom. Kar je res narodno čutečih članov v njej, to ji bo prej ali slej obrnilo hrbet, ko bodo začutili peklenske kremplje oholega in grabežljivega Nemca v stranki.

Da se pa vendar naši socialisti tako strastno oklepajo Nemcev, za to je iskati vzrok v tem, ker čutijo, da jih v Jugoslovanskem

»Tako, zdaj počivaj tu, dokler ne pride lovski kralj pote,« je rekel logar in krenil proti domu.

Komaj je odbila ena ura po noči, že je stal Matijče pred logarjevo kočo in trkal na okno.

»Alo, logar! Sem že tu! Ali greva?«

»Bova pa šla, no!« se mu odzove logar

ter se naglo napravi in se prikaže na pragu. »Malo temno in oblačno je, gospod Matijče! No, pa predno prideva do cilja, se bo že zjasnilo.«

»Kaj pravite, logar, ali bova imela kaj sreče?«

»Gospod Matijče, kar brez skrbi! Glavo stavim, da ga dobiva. Sinoči sem zasledil enega in kar po tistega pojdiva! Ta bo gotov!«

»Samo, da ga gotovo dobiva, pa sem srečen. Nate, privoščite si požirek gorkega!« — reče Matijče in mu ponudi steklenico.

Razgovarjala sta se to in ono, dokler nista prišla v gozd, kjer sta utihnili in se skrivnostno plazila dalje proti petelinjemu gnezdu.

»Kmalu bova tam, le počasi in tiho! Pripravite tudi Vi puško in pazite na moje znamenje!« zašepeče zviti logar ter si pripravi puško, da še enkrat z Matijčedom vred zbije mrtvega petelina raz veje.

Rahlo sta se približevala določenemu kraju in strmela pred se eden bolj ko drugi. Že bi morala opaziti petelina, a tega ni bilo nikjer! — Obstala sta in logar se je zvijal na vse načine ter opazoval zdaj pečino, zdaj vejo, na katero je sinoči pritrdil petelina. Čim bolj je

kraljestvu skoraj nič ni, da so tam v neznatni manjšini. Izmed 260 poslancev šteje njihov klub samo 12 poslancev, medtem ko šteje Demokratski klub danes 140 poslancev.

Ogromna večina našega slovenskega delavstva pa je z ostalimi stanovni slovenskega naroda zvezana na življenje in smrt. Zvezala jih tako trdno skupna usoda, skupna nesreča, skupna sužnjest, v katero jih je uklenil grabežljivi Nemec.

Nemci so imeli v Avstriji vso veleindustrijo, veletrgovino in veleposestvo v rokah in Nemec je izsesaval našega delavca in tiščal k tlom s strašno konkurenco našega kmeta.

Danes pa je izgubil Nemec pri nas vso nadvlado in ne bo več dajal dela našemu delavcu in ne bo škodoval več našemu kmetu kakor tudi ne bo dajal predpisov našim uradnikom.

Mi slovenski duševni in telesni delavci smo v živi zvezi z narodom, iz katerega smo izšli. Oče nam je vsem ali kmeti ali delavski človek. In kakor mi ne zatajimo svojih staršev, četudi so morda revni, ravnotako nismo in ne bomo zatajali svoje domovine, ki pa danes ni več majhna in ne več podložna drugim. Kakor so se nemški socialisti za svojo domovino bojevali in prelivali kri ter za to vojno dovoljevali potrebne kredite, samo da bi si rešili svobodo, ravnotako se bode pravi slovenski človek, najbo to kmet ali delavec, uradnik ali obrtnik, bojeval proti vsem tistim, ki mu hočejo ugrabiti največji blagor — duševno in telesno prostost, državno in osebno svobodo.

Mi si hočemo svojo novo državo tako urediti, da se ne bo moglo ponavljati več to, proti čemur smo se morali poprej neprestano boriti. Mi hočemo zagotoviti vsakemu posamezniku človeka vredno življenje. To mora veljati seveda za vse stanovce v našem kraljestvu. Pravično se morajo razdeliti med ubožne in potrebne ljudi prevelika veleposestva, pravično in draginji primerno se morajo urediti delavske in uradniške plače, skrbeti moramo za ljudsko zdravje in za starostno preskrbo vsakega državljanca.

Da danes, ko smo ravnokar vstali iz groba, ko še stoji sovražnik na treh straneh naše domovine in skuša vdreti v njo, da nasiti ob našem kruhu svoje do smrti gladne želodce, da danes, ko še ni mir sklenjen in kupujemo svoje potrebščine za ničvredno in skrahirano avstrijsko krono, da še danes ni v naših srcih

gledal tem bolj se mu je jasnilo in tem hitreje se je prepračal, da petelina ni več.

„O ti šment, ti! Ni ga več ondi kot je bil sinoči. Počakajte tu in pazite! Pogledam sam za njim,“ reče logar in se plazi dalje.

Gledal je na vse strani in lezel dalje, dokler ni prišel prav do pečine in videl v mahu perje in klun.

„Ej, zlomek! Enkrat sem se pa prenačil. Mar bi pustil petelina živega do jutra; gotovo bi ga mi ne pohrustal divji maček. No, pa zdaj je, kar je! Past nastavim mačku in jutri ob tem času bo moj.“

Tako je godrnjal logar in šel nazaj k Matijčetu, ki je nestrpno pričakoval, kdaj ga pozove logar k strelu.

„Gospod Matijče, zastoj sva prišla danes semkaj! Petelina ni več! Bržkone se je preselil drugam. Danes ga ne izslediva več, ker je že pozno in pa še oblačno vreme je zraven. — Ne bojte se! Pojutranjem ob taki uri, ga poiščeva drugje.“

„Zakaj pa takoj jutri ne? Bojim se namreč, da me kdo drugi ne prehití.“

„Tega se ni treba bati! Kajti skoraj vsakemu lovcu ga pokažem jaz in letos hočem prvega pokazati Vam. Jutri ne utegnem z Vami, zato potrpíte en dan!“

„Tudi prav! Samo da bo pojutranjem petelin moj, pa sem zadovoljen.“

Vrnila sta se praznih rok domov, eden slabše volje ko drugi.

Logar se je kmalu vrnil z močno pastjo pred pečino, razpel in pritrdil past ter bil prepričan, da jutri dobi v njej divjega mačka, ki je svedel petelina, namenjenega lovskemu kralju.

zadovoljnost, se tem ne smemo čuditi in ne smemo zaradi tega zgubiti trezne razsodnosti.

In naš narod, naše delavstvo drži pri vsem tem tako vzorno disciplino, da se mu zaradi tega čudi ves svet. Naš slovenski človek je razsoden dovolj, da ve, kako strašno bi se mu še le takrat godilo, če bi te vojne ne bil konec in bi bile dnevne porcije od dne do dne še manjše in pritisk ropajoče in moreče soldateske še hujši. Naši ljudje vedo, da je onstran jugoslovanske meje v pravem pomenu besede doma lakota in kuga, rop in požigi. Nad 300 ljudij umre na teden po nemških mestih samo lakote.

Naš slovenski delavec ve natanko, kako bi se mu godilo, če bi ti nemški roparji predrl jugoslovansko obmejno stražo in prišli ropat na naše ozemlje in prišli krast v naš Maribor. V enem tednu bi izpraznili vse zaloge in potem bi umirali mi z njimi vred lakote.

To vse vedo naši Slovenci. Zato nič ne izdajo vse mile prošnje, vsa pregovarjanja in vse laži Nemcev, s katerim hočejo premotiti naše ljudi, da bi se izrekli za Nemško Avstrijo.

Kdor pa ni Jugoslovčan, ali komur se zdi, da so v Avstriji nebesce, za tiste pa naj postavijo naši železničarji na lastno pest poseben vlak ter jih zapeljejo brez vozniških listov čez meje.

Četudi je pri nas draginja v trenutku neznosna, ker nima krona nobene vrednosti, je treba vendar samo nekaj tednov trpeti, da se uredi vrednost našega denarja in s tem odpravi draginja.

Medtem pa mora skrbeti vlada in parlament za to, da se takoj preuredijo draginjske doklade vsem tistim, ki živijo od stalnih dohodkov.

Vlada se mora zavedati, da bo ves tisti zlati idealizem, ki preveva naša srca, začenjal temneti, če posoda tega idealizma, naše umrljivo človeško telo začenja hirati vsled pomanjkanja.

In do ugodne ureditve tega vprašanja ima zlasti slovensko delavstvo in uradništvo največ pravice. Vi ste v tistih usodepolnih dneh, ko so odrekli nemški delavci in uradniki in začeli štrajkati, samo da bi uničili novo na solnce kipečo cvetko Jugoslavijo, vi ste takrat tedne in tedne delali vsek za 3 in 4 druge, delali ste noč in dan in jugoslovanska domovina ve, da se ima zlasti Vam zahvaliti, da ste vzdržali takrat redni promet in ob-

Matijče se je sprva udal misli, da potrpi en dan, a ponoči je sklenil, da gre zjutraj sam na dotično mesto, kjer sta bila danes z logarjem.

In res je vstal zgodaj ter šel. Nabasal je puško na poti in hitel v gozd.

Previdno je stopal dalje in že se je bližal včerajšnjemu mestu, tedaj pa mu počí vejevje pod nogami in silen šum, pomešan z odurnim bevskanjem, se začuje od pečine.

Matijče ves preplašen obstane, vrže nezaklopljeno puško na rame in ker je zapazil pod pečino grdo zver, ki se je premetovala sem in tja ter kazala ostre zobe, pláne nazaj v grmovje, tedaj pa se mu sproži puška in polni strel ga zadene v glavo.

Strašno je zatulil in se zvrnil po tleh. Parkrat je še globoko vzdihnil in rešen je bil vseh skrbi in težav.

Maček pa je dalje kričal in se zviljal v pasti, dokler ni zadel tudi njega strel iz puške logarjeve, kateri je prišel kmalu za Matijčeto v gozd.

Slišal je strel Matijčeto ve pušk, a ni si ga mogel razjasniti.

Ko pa se je z mačkom vračal domov, je zadel v grmovju na mrtvega Matijčeta in skoraj bi vstrepetal strahu. Vse mu pade iz rok, sam pa se nemo zgrudi k okrvavljenemu Matijčetu ter išče življenja v njem. Ves trud in vse prigo-varjanje je bilo zaman. Matijče se ni ganil, njegov obraz je bil razmesarjen, njegovi udi so bili mrzli. — Zaplakal je stari logar ob tem žalostnem pogledu in bridko vzdihnil: „naj li bo ta letošnji lovski kralj?“

varovali naše pokrajine in naš Maribor ropov, požigov in pobojev, katerim so bile izpostavljene druge države v strašni obliki.

Tega domoljubnega čina Vam domovina ne bode pozabila. Treba je samo toliko potrpeti, da si postavimo in zavarujemo stene naše hiše, potem pa bomo po demokratskem programu to hišo v notranjosti uredili ob sodelovanju vseh slojev našega naroda. Pravi in resnični demokratizem mora zavladati med nami, nobenih predpravil ne bomo dovolili nobenemu posamezniku, nobenemu stanu in nobeni napravi. Volja v resnici enakopravnih državljanov bo merodajna pri notranji in zunanji ureditvi naše nove, svobodne domovine. To je glavna zahteva našega demokratskega programa in na vas vseh, ki ste organizirani v naši politični stranki, je, da pomagate ta naš program do pičice izvesti.

Samo nekaj dni nas loči od sklepa miru in samo nekaj tednov od tistega trenutka, da se vrnejo naši vojni ujetniki iz tujine in da zapustijo naši bratje tudi tukaj med nami vojaško službo ter se vrnejo k plugu in h kladivu. Takrat bo začelo pod njihovimi rokami rasti narodno premoženje in draginje bo z enim mahom konec.

V duhu že vidim tisti srečni čas, ko našim delavskim in uradniškim gospodinjstvom ne bo treba v drugi polovici meseca s solzami v očeh iskati zadnjih kron in ko po trudapolnem dnevnem delu ne bode moral hoditi mož z mrkim obrazom mimo gostilne in ko bodo zrastle lepe rudeče rože na licih naših otrok, naših žen in deklet. V duhu vidim zopet tiste srečne nedelje, ko bodo potovale naše delavske in uradniške rodbine v mariborsko okolico in se bo razlegala tam zopet v veseli družbi vesela slovenska pesem po prosti jugoslovanski zemlji.

Današnji 1. maj, ki ga slavimo prvič v prosti državi, nam bodi znamenje ne samo zmage pomladi nad zimo, temveč nam bodi znamenje zmage sužnja-Slovenca nad trino-gom kapitalistom-Nemcem, nam bodi znak zmage pravice nad krivico.

To je letošnji 1. maj in vsak prihodnji prinesi našemu delavskemu slovenskemu narodu še več radosti in blagostanja!

Slovesnosti v Zagrebu.

(Izvirno poročilo.)

Prevoza zemeljskih ostankov Petra Zrinskega in Ivana Krste Frankopana se je udeležila — kakor smo že javili — precejšnja deputacija Mariborčanov. Povsod na Spodnjem Štajerskem so sprejeli Slovenci, v prvi vrsti šolska mladina, posebni vlak z veliko častjo. Na mnogih kolodvorih so položili na krsto vence. Po Mariboru je bil najlepši sprejem v Celju, kjer je stalo v vzornem redu vojaštvo, Sokolstvo ter na tisoče broječe občinstvo. Topovi so grmeli v pozdrav, ko se je pripeljal vlak počasi na postajo. Glavar Andrejka je govoril vznešene besede, hrvatski zastopnik je odgovoril, potem pa se je vlak zopet odpeljal. Tudi na vseh ostalih postajah do Zagreba je bil sprejem ginljiv. V Zagrebu so dvignili krsto iz voza ter jo odnesli na trg pred državnim kolodvorom. Hrvatski pozdrav hrvatskima mučenikoma je govoril župan dr. Srkulj, v višini so krožili zrakoplovci. Nato je zapel pevski zbor vse tri himne troedinega naroda: „Naprej“, „Lepa naša domovina“ in „Bože pravde“.

Polagoma se je uredilo občinstvo v dolg sprevod, ki je segal od kolodvora do akademije, kjer je govoril predsednik akademije znanosti Vladimir Mažuranič. Nato so položili Zrinskega in Frankopana vrh stopnic akademije pod baldahin, ki je bil ves v cvetju. Akademiki, mornarji in Sokoli so nastopili stražo od krste do vhoda v akademijo.

Drugi dan — torek 29. aprila — je bil določen za to, da je zagrebško občinstvo hodilo izkazovat zadnjo čast jugoslovanskima mučenikoma. Zagrebčani so trdili, da je prišlo v akademijo ta dan gotovo 100.000 ljudi. Hodili so neprenehoma na eni strani stopnic navzgor, na drugi pa dol. Zvečer se je vršila slavnostna predstava v gledališču. Pri pred-

stavi so bili navzoči v ložah najvišji hrvatski dostojanstveniki ter zastopniki vseh narodov. Ko so vstopili Slovenci, jih je občinstvo burno aklamiralo, ravno tako tudi Čehi in Poljake. Godba je zaigrala „Hej, Slovani“, vse občinstvo je vstalo in pelo. Ravno tako pozneje, ko so igrali jugoslovansko in češko himno. Slavnostna predstava je bila Dragošičeva drama „Poslednji Zrinski“, ki je bila pod avstrijsko-ogorsko vlado prepovedana. Igra je velepatiotična in občinstvo je porabilo vsako priliko, da je dalo navdušenja ljubezni do domovine z živahnimi vskliki.

Po gledališki predstavi je bila zbrana množica Sokolov v Sokolskem domu, kjer je bil navzoč tudi dr. Scheiner. Ostale deputacije, med njimi tudi deputacija mariborskih Slovencev pa je bila povabljena po zagrebškem županu dr. Srkulju v Palace-hotel na večerjo, kjer so bili tudi zastopniki Francozov in Poljakov. Vse je župan dr. Srkulj pristrčno pozdravil; v imenu Slovencev je govoril dr. Verstovšek.

Napočil je 30. april, dan obglavljenja mučnikov. Iz vseh ulic je vrelo ljudstvo v slavnostnih oblekah na Zrinjevac. Prinesli so krsto pred akademijo ter jo postavili na podstavek na cesti. Cerkvene obrede je opravil zagrebški nadškof ob veliki asistenci. Nato je govoril minister Marinković, obdan od odličnih gostov, med njimi vojvoda Misić, ki je zastopal kralja in regenta, od francoskih, angleških in ameriških častnikov, ministrov ter drugih dostojanstvenikov. Za ministrom Marinkovićem je govoril ban in predsednik češke poslanske zbornice Tomašek, nakar se je pričel slavnostni sprevod. Mimo krste je defiliralo najprej vojaštvo, infanterija, kavalarija, mornarji, nato so igrali Sokoli fanfare, potem so sledili sokolske vrste, razna društva moških in žensk. Vse je skazovalo z vskliki zadnjo čast Zrinskemu in Frankopanu. Nato so sledile hrvatske in slovenske žene in gospodične v slikovitih narodnih nošah. Zdaj se le so dvignili krsto, obdano od častne straže, pred njo je stopal zagrebški nadškof, dva škofa in več infuliranih prostov, za krsto pa dva bela konja, pokrita s črnim suknom. Tema je sledila množica dostojanstvenikov in odposlancev, med njimi tudi Mariborčani. Sprevod se je pomikal po ulicah do stolne cerkve. Po vseh ulicah je gledalo ljudstvo v špalirju, okna pa so bil okrašena s preprogami in s cvetjem. V triumfu, kakršnega še ni videl Zagreb, je došel pepel Zrinskega in Frankopana pred stolno cerkev. Velikanski utis so napravila v sprevedu odposlanstva naših od Italijanov zasedenih krajev. Cel gozd napisnih tabel z imeni naših zasedenih mest in otokov si videl v sprevedu. Marsikomu je zasolželo oka ob tej veličastni manifestaciji naše neodrešene domovine.

Pred stolno cerkvijo je govoril ob krsti med drugimi tudi prof. Ilesič imenom Slovencev krasen in glokoko zamišljen govor. V cerkvi je opravil molitve nadškof dr. Bauer in unijski škof v staroslovenskem jeziku, na kar so položili krsto v nadbiskupsko rakev v cerkvi.

Ob 2. uri popoldne je bil banket, ki ga je zagrebški župan priredil na čast došlim gostom. Napil je kralju in regentu in njenemu zastopniku vojvodi Mišiću. Regentu se je odpisal pozdravni brzojav. Nato je sledila cela vrsta pozdravnih in poklonitvenih napitnic. Govorili so zastopniki francoskega naroda, Čehov in Poljakov. Zvečer je bil sprejem pri županu.

Pod mogočnim utisom veličastnega slavlja se vračamo. Triumfalna je bila pot praha Zrinskega in Frankopana preko naše zemlje in s kraljevskimi častmi jih je sprejemal Zagreb

v svoje okrilje. Slavlje v Zagrebu je bila nepopisna manifestacija naše svobode, ki je mora postati deležen ves naš narod.

Političen pregled.

Razmere v Prekmurju. »Murska straža« poroča: Prekmurški Slovenci, ki skrivoma prihajajo k nam, obupno tožijo, kako neznosne razmere vladajo na Ogrskem. Vojaške tolpe so res dobile povelje, da morajo zapustiti slovensko ozemlje, a so se uprle in vrnile nazaj v Soboto in so žugale tamošnjemu poveljeniku s smrtjo, če jih ne pusti na starem mestu. Poveljenik, neki major, se je moral udati in jih ni odposlal na romunske meje. Ta druhal še dalje ropa in pleni pri ubogih slovenskih kmetih, ki so brez vsake zaščite in pravice. 120.000 prekmurških Slovencev ob dvanajsti uri svoje zgodovine milo prosi, da se jih reši vsaj v zadnjem trenutku pred narodnim poginom!

Položaj na Koroškem. LDU. Ljubljana, 30. aprila opoldne. V noči od 29. na 30. t. m. razven nekaj topovskih strelav vse mirno. Položaj nespremenjen. Pri včerajšnjih bojih smo zaplenili 12 topov. Poškodovani smo mnogo drugih topov. S tem je uničen, odnosno bistvene poškodovan največji del onega topništva, ki je vedno streljalo na Velikovec in Sinčovas in rušilo naše vasi. — Ljubljanski dopisni urad poroča iz uradnega vira 29. t. m. o polnoči: v teku dneva so dovedli Nemci nove moči, med temi Tirolce, da bi preprečili nadaljnje širjenje pobune. Pri tem so se začeli lokalni boji med nemškimi in našimi četami, v katerih smo vjeli 300 Nemcev, zaplenili 9 topov in nekaj topov poškodovali. V ostalem je položaj neizpremenjen. — K službenemu poročilu o današnjih dogodkih na Koroškem dodaja Ljubljanski dopisni urad: Nemci skušajo slikati današnje dogodke na Koroškem kakor kake napade od strani Jugoslovancev, samo da skrijejo zadrego radi ljudske pobune ki preti njihovemu nasilju na Koroškem. Trebalo je bilo, da so privedli moči iz severa dežele in vse pri Solnogradu in na Tirolskem pripravljene rezerve, da se zapreči širjenje pobune, ki jim je tako neprijetna v očigled konferencie. Naše čete, ki so vršile po danih ukazih, intervenirale v primerih skrajne potrebe, so prišle v boj z novodošliimi nepotrebnimi nemškimi četami, ki se je nadaljeval ves dan. Nemci so imeli pri tem težke izgube.

Dnevne novice.

V proslavo polletnice zavzetja mesta Maribor se je vršila 1. maja na Glavnem trgu slovesna služba božja. Natančno poročilo priobčimo vsled pomanjkanja prostora jutri.

Nagrada? »Slovenski Gospodar« poroča brez vednosti g. dra. Leskovarja: »Odvetnik, član SKZ v Mariboru je edinole dr. Josip Leskovar, ki ima svojo pisarno na Koroški cesti št. 1 (bogoslavno poslopje). Članom SKZ priporočamo, da se v pravnih zadevah zatekajo k temu odvetniku.« — Ta seveda nenaročena reklama je najbrže honorar za dostojni govor g. dr. Leskovarja v Račah.

Reklamna tabla mestnega kopališča. Poročajo nam: Ker ste že večkrat nastopali v vašem listu zoper nemške napise v Mariboru, opomnim vas na veliko reklamno tablo mestnega kopališča na voglu Tegetthofove ceste in Badgasse. Ako ima že kopališče samo sedaj slovenski napis, naj dobi še ta reklamna tabla, ki je napravljena na tako očitnem kraju, slovensko lice.

Tihotapstvo v Avstrijo še vedno cvete, dasi se v Špilju stori vse, da se prepreči. Toda tihotapci so tako prebrisani, da utečejo tudi

najstrožji preiskavi. Pretekli teden sta prišla z vlakom v Špilje tudi dva možakarja iz Zagreba. Preiskali so jima najnatančneje vso prtljago, jima preobrnila vse žepe, sploh izvršili svoj posel tako precizno, da so bili uradni organi sami ponosni na svojo delo zatrujočo, da jim to pot niti miška ni ušla preko meje. Ko pa sta ena zagrebška žida prišla v Gradec, sta strmečim sopotnikom pokazala 40 kilogramov snega cigaretnega tobaka, ki sta ga vključ v najstrožji kontroli in preiskavi v Špilju vendarle utihotapila preko meje. Kako se jima je to posrečilo, je bilo za vse sopotnike uganka, glede katere pa seveda tudi žida nista hotela dati nobenega pojasnila.

Koncert ge. P. Lovšetove in gđ. Koblerjeve se vrši dne 3. maja ob 8. uri v Narodnem domu s sledečim sporedom: 1. Pavčić: Iz cikla: »Ciciban«: a) Ciciban-Cicifuj, b) Uspavanka, c) Vrabci in strašilo, poje ga. Lovše-tova. 2. a) Chopin-Liszt: Mes joies, b) Chopin-Liszt: Etuda, svira gđ. Kobler-jeva. 3. a) Alabijev: Slavček (ruska narodna), b) pl. Zajc: Hajd u kolol, poje ga. Lovše-tova. 4. Liszt: Balada h-mol, svira gđ. Kobler-jeva. 5. a) Lajovic: Bujni vetri, b) Lajovic: Mesec v izbi, c) Krek: Tam zunaj je sneg, d) Dev: Pticka, poje ga. Lovše-tova. 6. a) Skrijabin: Nokturno za levo roko, b) Smetana: La fête des paysans bohémien, svira gđ. Kobler-jeva. 7. Slovenske narodne pesmi, a) Njega ni, b) Čez tri gore, c) Gor čez jezero, (Koroška), d) Moj dom, poje ga. Lovše-tova. Opozarjamo ponovno na koncert obeh umetnic, ki ste se ravnokar vrnili s svojih koncertov iz Srbije in Hrvatske, kjer ste povsod nastopali z največjim uspehom.

Slovensko gledališče v Narodnem domu v Mariboru. V nedeljo 4. maja se ponavlja ob pol četrti, oziroma pol šestnajsti uri popoldne priljubljena ljudska igra »Graničarji«. Okoliško in mestno občinstvo se uljudno opozarja, da si o pravem času priskrbi vstopnice, ki se oddajajo v predprodaji pri gospodu V. Weixlu na Glavnem trgu, da ne bode zopet zmešnjav, kakor v soboto 26. aprila, ko so hoteli obiskovalci sobotne in nedeljske predstave istočasno na enem in istem stolu sedeti. Drugi pa so zopet vkljub temu, dasi so bile njihove vstopnice zaznačene kot II. prostor, se hladnokrvno vsedli na I., oziroma s III. na II. — takšnih je bilo 48 — ker so tam videli svojo številko na stolu — ali je mogoče tudi niso videli — rimsko številko II ali III po so prezrli. V nedeljo 4. maja ne bode nobenega nereda več, skrbeli bodo zato posebni reditelji.

„Sokolski“ zlet v Čakovcu. Prijatelje Sokolstva opozarjamo na Sokolski zlet v Čakovcu v nedeljo, dne 4. maja. Iz Maribora vozi posebni vlak ob 6. uri jutraj, ki obstoji na vseh postajah in pride v Čakovcu približno ob 9. uri dop. Odhod iz Čakovca ob 9. uri zvečer, prihod v Maribor ob 11. uri zvečer. Pričakujemo, da se širno občinstvo tudi pošluži te ugodne prilike se seznaniti z metropolo Medjimurja, staro mesto Zrinjskih. Po ustanovitvi Jugoslavije, bo to prvi skupni nastop srbskih, hrvatskih in slovenskih Sokolov. Mariborska »Sokolska« župa.

Osepnice ali črne koze. V mariborskem okrajnem glavarstvu so se dosedaj v sledečih krajih pokazale osepnice ali črne koze: V občini Sveti Miklavž na Dravskem polju en slučaj, v Zgornjem Dupleku štirje slučaji, v Razvanju dva slučaja, v Radehovi trije slučaji, v Špilju trije slučaji. Prebivalci! Ogbajte se kužnih hiš in stiku z ljudmi, ki stanujejo v okuženih hišah.

Občni zbor „Dramatičnega društva“ se vrši 2. maja ob pol 8. uri zvečer v Narodnem domu.

Od pol 7. do 10. ure zvečer

danes in vsak večer koncert v hotelu „UNION“!

I. maribor. strojna pletarna

Ivan Barta

Župnijska ulica št. 6

se priporoča

v izdelovanje vseh pletenin. — Svilene, flor, cvrnatne in volnene nogavice se po ceni izdelujejo in se tudi podpletejo.

Vreče, sodov in steklenice

kupita vsako množino Jerausch & Gerhold, Maribor, Stolni trg 2. 10—1

Cepljenje proti črnim kozam.

Deželna vlada je odredila, da se mora vsaka oseba v političnem okraju mariborskem, katera ni bila proti osepnicam uspešno cepljena v zadnjih dveh letih, zopet pustiti cepiti.

Ta naredba je izšla, ker so se v različnih krajih mariborskega okraja pojavile črne kozice in radi tega preti nevarnost, da se ta najnevarnejša bolezen še bolj razširi in na ta način uniči naše ljudstvo. Ljudstvo je na to naredbo opozoriti in je ob enem podučiti, da se lastni koristi strogo drži na dana navodila in da pripomore na ta način zatiranje te kužne bolezni. Edino sredstvo proti tej najhujši bolezni je cepljenje.

Za izvršitev te naredbe se s tem zapove:

1. Vsaka občina mora takoj na poziv določenega zdravnika poslati na določeni kraj in v določeni uri voz po zdravnika in ima dati voz tako dolgo na razpolago, kakor dolgo se zdravnik zadržuje v tisti občini. Izgovori, da ni nobenega voznika na razpolago, se ne morejo vpoštevati, ampak ima zdravnik v takem slučaju pravico, si vzeti kakšen drugi voz, in sicer na račun občine, katera ni izpolnila svoje dolžnosti.

2. Na določenem kraju in ob določeni uri ima občinski predstojnik pričakovati zdravnika. Pripraviti mora:

a) seznam oseb, katere stanujejo v občini;

b) pisarja, ki bo izstavljal spričevala, da se je ta ali ona oseba cepila proti osepnicam;

c) potrebno pisarniško orodje, kakor črnilo, papir itd.

Župnijski uradi se posebno vabijo, da ljudstvo na važnost te odredbe opozorijo in ga pri danih prilikah pozovejo, da pridejo vse osebe določenega okoliša ob določeni uri na odkazano mesto, da se na ta način najhitreje okraj razkuži in naše ljudstvo pred velikansko nevarnostjo, ki mu preti, obvaruje.

Pripomni se, da se bode proti vsaki osebi, ki se bode skušala odtegniti določbam te naredbe, kazensko postopalo, in sicer z denarnimi globami in zaporom.

Okrajno glavarstvo v Mariboru, dne 28. aprila 1919.

Dr. Lajnšic s. r.

okrajni glavar.

Knjigarna in veletrgovina papirja

Vilko Weixl

Maribor, Glavni trg 22

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih razglednic, raznega papirja in sploh vseh pisalnih in šolskih potrebščin.

V zalogi razne šolske ter leposlovne knjige, tudi v hrv. jeziku.

Prevzame naročila na štampiljice.

Še v zalogi se nahajajo drobni igrače se razprodajo.

Lastna knjigovoznica.

Lesne delavce in delavke

sprejme „Mariborska lesna industrija“ v Mariboru, Koroška cesta št. 46. 2—1

Sprejmejo se takoj

pomožne moči

ki so vešče knjigovodstva. Oglasiti se na sobi 17, I. nadstropje, okrajnega glavarstva Maribor.

Iščem več

dobrih tesarjev

v trajno delo. Plača do K 2:50 na uro Franc Ravnikar, Ljubljana, Linhartova ulica št. 25. 4—4

Naznanilo otvoritve čevljarске obrti!

Podpisani začnem dne 15. maja v

Stolni ulici št. 2

čevljarско obrt. — Cene bodo dnevnim primerne. — Priporočam se vsemu jugoslov. občinstvu.

Andrej Ham.

Samo na debelo!

Čaj**Pecilni prašek****Vanilin sladkor****Pravi škrob**

in drugo blago priporoča domače podjetje 10—7

Adria = Jzdelki

(Filip Šibenik)

Ljubljana, Gosposka ul. 16

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Pristno rdeče vino

se prodaja v steklenicah vsak dan od 2—6 ure

Kletarstvo Alwies, Maribor

Meljski hrib št. 63.

7—2

Juraj Gredlič, brivec

v Tegetthoffovi cesti 22 se priporoča jugoslovanskemu občinstvu.

Kislo vodo, vino in sadjevec

ima za prodati

5—2

ANDREJ OSET, p. Guštanj

Dne 1. maja se otvori pri OSETU gostilna, kjer se bo dobilo vedno topla in mrzla jedila, ter pivo in fina razna vina in „Pekrčan“.

Karbidove svetilke

stoječe in viseče, ter gorelci v veliki izbiri. — Karbid v vsaki množini se prodaja po nizkih cenah.

Za preprodajalce izdaten popust.

Zahtevajte cenik!

C. Th. Meyer

Maribor ob Dr., Zg. Gosposka ulica št. 39.

Ob sobotah zaprto.

1 vagon krušne moke**1 „ koruzne „****1 „ pšeničnih otrobov****1 „ sadnih korbic**

(iz šib pletene) od 5—50 kg vsebine

proda takoj po nizki ceni

importna in eksportna trgovina

Ferdo Sert

Maribor, Koroška ul. 21

Agitirajte za „Mariborskega Delavca“ in med prijatelji našega tiska za „Tiskovno zadruhu“ v Mariboru.

Podpisujte drž. posojilo!

Tiskarna: Karl Rabitsch v Mariboru.